

ไข้มาลาเรีย

ไข้มาลาเรีย (Malaria) หรือเรียกอีกชื่อว่า **ไข้จับสั่น ไข้ป่า** จะพบมากในเขตที่มีอุณหภูมิเหมาะสมที่ทำให้เชื้อแบ่งตัวได้แก่ เขตร้อน แต่การกระจายของเชื้อโรคอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากโลกมีอุณหภูมิเพิ่มมากขึ้น และการเคลื่อนย้ายของประชากร โรคนี้เกิดจาก **ยุงก้นปล่อง** เป็นโรคที่มีอัตราการตายค่อนข้างสูง

สำหรับประเทศไทยจะพบเชื้อได้ทั่วไปแทบทุกภาค มักพบในบริเวณที่เป็นป่าเขา ยกเว้นกรุงเทพฯ บริเวณที่เป็นตัวจังหวัด ตัวอำเภอ และที่ ๆ เป็นทุ่งนากว้างห่างจากป่าเขา

สาเหตุ

เกิดจากเชื้อมาลาเรีย เป็นสัตว์เซลล์เดียว หรือโปรโตซัว(Protozoa) เช่นเดียวกับบิดอะมีบา **มียุงก้นปล่องเป็นพาหะนำโรค** คือ ต้องถูกยุงที่มีเชื้อมาลาเรียกัดจึงจะเป็นโรค

เชื้อที่ทำให้เกิดโรค

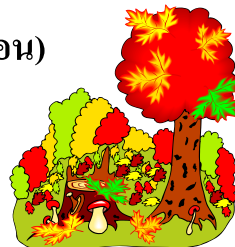
เชื้อไข้มาลาเรียมีอยู่หลายชนิด แต่ที่สำคัญในบ้านเรามีอยู่ 2 ชนิด คือ

1. พลาสโมเดียมฟาลซิพารัม พบได้ประมาณ 70 – 90 % มักดื้อยาและมีโรคแทรกซ้อนได้มาก
2. พลาสโมเดียมไวแวกซ์ พบได้ประมาณ 10 – 30 % มักไม่ดื้อยาและมีโรคแทรกซ้อนน้อย

ระยะฟักตัว

โดยทั่วไปใช้เวลา 10-14 วัน คือระยะเวลาตั้งแต่ถูกยุงกัดจนกระทั่งเกิดอาการ

- ชนิดฟาลซิพารัม 8 - 12 วัน (สั้นที่สุด 5 วัน)
- ชนิดไวแวกซ์ 10 – 15 วัน (อาจนานหลายเดือน)

อาการ

อาการจะแสดงหลังจากได้รับเชื้อประมาณ 10 – 14 วัน ในระยะ 2 – 3 วันแรกยังจับไข้ไม่เป็นเวลา อาจมีอาการปวดศีรษะ ครั่นเนื้อครั่นตัว ปวดเมื่อยตามตัวคล้ายจะเป็นไข้หวัดใหญ่ ต่อมาจึงจะมีอาการ **ไข้จับสั่น** เป็นเวลา ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของไข้มาลาเรีย

อาการของไข้จับสั่นจะมี 3 ระยะ คือ

1. ระยะหนาวสั่นและเกร็ง อุณหภูมิของร่างกายจะเพิ่มขึ้น ชีพจรจะเร็วและเบา แรงดันโลหิตเพิ่ม ผิวเย็นชื้น อาจมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน และปัสสาวะบ่อย ระยะนี้อาจจะนาน 15-60 นาที
2. ระยะร้อน อุณหภูมิร่างกายจะสูง ชีพจรแรง แรงดันโลหิตจะสูง ลมหายใจร้อน ผิวจะแดง กระหายน้ำ มีอาการกระสับกระส่าย บางคนไม่ค่อยรู้ตัว ช่วงนี้ใช้เวลา 2 ชั่วโมง
3. ระยะเหงื่อออก ระยะนี้เหงื่อจะเริ่มออกที่ขมับก่อนแล้วจึงออกทั้งตัว อุณหภูมิ

และชีพจรจะกลับสู่ปกติ ผู้ป่วยจะเพลีย
และหลับไป
เมื่อผ่านทั้ง 3 ระยะแล้วจะเข้าสู่ระยะพัก
คือระยะที่ไม่มีไข้ ผู้ป่วยจะสบายดี

อาการแทรกซ้อน

พบในมาลาเรียชนิดฟาลซิพารัมมักเกิดกับ
ผู้ที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ เช่น ขาดอาหาร ร่างกาย
อ่อนแอ หญิงตั้งครรภ์

โรคแทรกซ้อนที่สำคัญ คือ มาลาเรียขึ้น
สมอง มาลาเรียลงตับ มาลาเรียลงกระเพาะลำไส้
มาลาเรียลงไต และปอดบวมน้ำ

โรคแทรกซ้อนอาจเกิดขึ้นเพียงอย่างเดียว
หรือหลายอย่างพร้อมกันก็ได้

การป้องกัน

การป้องกันมาลาเรียที่ดีที่สุด คือไม่ไป
ในแหล่งระบาดของโรค

- หากจำเป็นต้องเดินทางเข้าไปพักแรม
ในป่า ต้องป้องกันไม่ให้ยุงกัด หรือ
อาจกินยาป้องกันมาลาเรีย คือ คลอ
โรควิน แฟนซิดาร์
อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ
ทั้งสองอย่างควบคู่กัน
ควรเริ่มกินวันที่ออก
เดินทางและกินเป็นประจำทุกวันที่อยู่
ในป่า
- สำหรับคนที่อยู่ในเขตมาลาเรียควร
นอนกางมุ้ง และร่วมมือกันพ่นยาฆ่า
ยุง(ดี.ดี.ที.) ฆ่ากันยุงทุกบ้าน

มาลาเรีย

(MALARIA)

จัดทำโดย...กลุ่มงานสุขศึกษา

โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์

จ.นครสวรรค์

โทร (056) - 219888 ต่อ 5200, 9801